

5.5. Հիդրոոդերևութաբանական պայմանները Հայաստանում

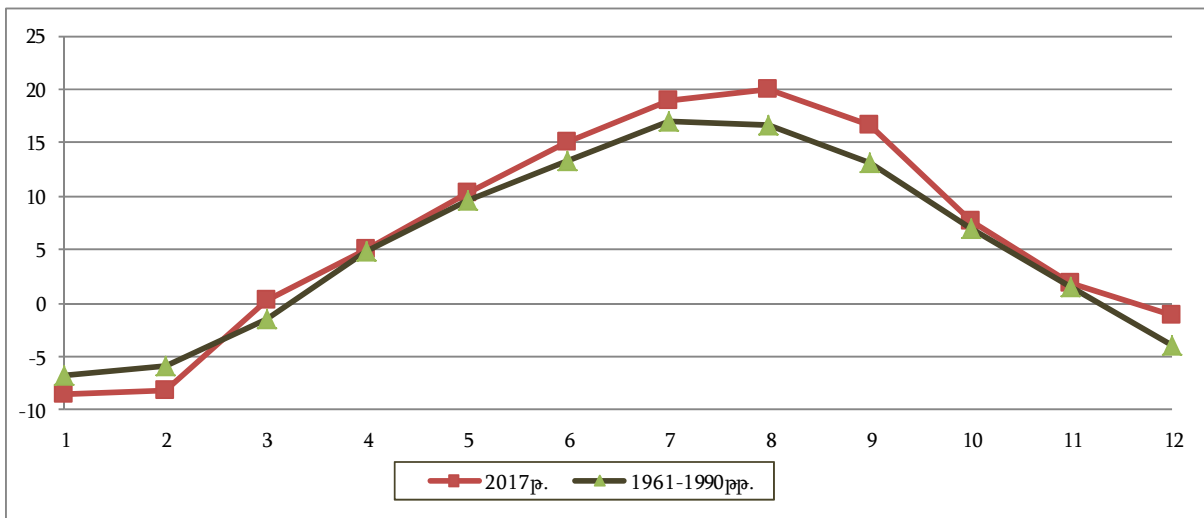
5.5.1. 2017 թվականին դիտված հիդրոոդերևութաբանական պայմանների համառոտ բնութագիրը: Ըստ ՀՀ արտակարգ իրավիճակների նախարարության «Հիդրոոդերևութաբանության և մթնոլորտային երևույթների վրա ակտիվ ներգործության ծառայություն» ՊՈԱԿ-ի տրամադրած տեղեկատվության, 2017թ. հիդրոոդերևութաբանական պայմանները ՀՀ-ում ունեցել են հետևյալ տեսքը՝

2017թ. ՀՀ-ում ամսական և տարեկան միջին ջերմաստիճանների և տեղումների քանակների արժեքները և դրանց շեղումները 1961-1990թթ. նորմայից¹

	Միջին ջերմաստիճանը, °C	Միջին ջերմաստիճանի 1961-1990թթ. նորման, °C	Միջին ջերմաստիճանի շեղումը 1961-1990թթ. նորմայից, °C	Տեղումների քանակը, մմ	Տեղումների քանակի 1961-1990թթ. նորման, մմ	Տեղումների քանակի շեղումը 1961-1990թթ. նորմայից, մմ
Հունվար	-8.5	-6.8	-1.7	38.3	35	3.3
Փետրվար	-8.1	-5.8	-2.3	21.6	41	-19.4
Մարտ	0.2	-1.4	1.6	36.9	52	-15.1
Ապրիլ	5.0	4.9	0.1	40.4	71	-30.6
Մայիս	10.3	9.6	0.7	83.6	88	-4.4
Հունիս	15.1	13.4	1.7	51.8	71	-19.2
Հուլիս	19.0	17.1	1.9	35.4	44	-8.6
Օգոստոս	20.0	16.7	3.3	25.2	33	-7.8
Սեպտեմբեր	16.6	13.2	3.4	17.2	28	-10.8
Հոկտեմբեր	7.6	7.0	0.6	48.6	50	-1.4
Նոյեմբեր	1.9	1.5	0.4	48.1	41	7.1
Դեկտեմբեր	-1.1	-3.9	2.8	33.9	38	-4.1
Միջին տարեկան	6.5	5.5	1.0	481.0	592	-111.0

Օդի միջին ամսական ջերմաստիճանը ՀՀ-ում, 2017թ.

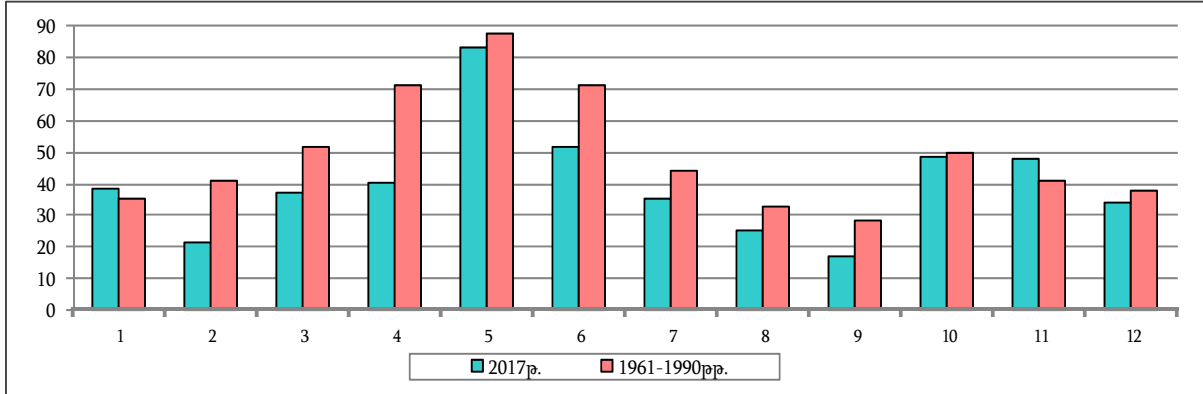
°C

¹ 1961-1990թթ. Համաշխարհային օդերևութաբանական կազմակերպության (ՀՕԿ) կողմից ընդունված ստանդարտ ժամանակահատվածն է, որի միջին արժեքն ընդունվել է որպես նորմա:

Տեղումների միջին ամսական քանակը ՀՀ-ում, 2017թ.

մմ

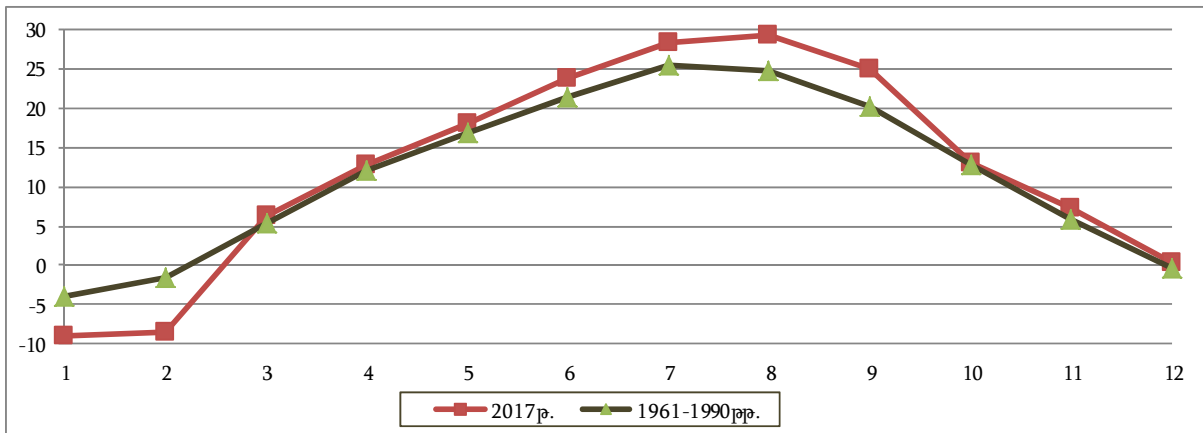

2017թ. ք.Երևանում ամսական և տարեկան միջին ջերմաստիճանների և տեղումների քանակների արժեքները և դրանց շեղումները 1961-1990թթ. նորմայից

	Միջին ջերմաստիճանը, °C	Միջին ջերմաստիճանի 1961-1990թթ. նորման, °C	Միջին ջերմաստիճանի շեղումը 1961-1990թթ. նորմայից, °C	Տեղումների քանակը, մմ	Տեղումների 1961-1990թթ. նորման, մմ	Տեղումների քանակի շեղումը 1961-1990թթ. նորմայից, մմ
Հունվար	-9.1	-4.1	-5	22.3	24	-1.7
Փետրվար	-8.5	-1.7	-6.8	11.4	26	-14.6
Մարտ	6.2	5.3	0.9	17.6	33	-15.4
Ապրիլ	12.8	12.1	0.7	20.9	41	-20.1
Մայիս	18.1	16.9	1.2	45.1	48	-2.9
Հունիս	23.9	21.5	2.4	14.5	23	-8.5
Հուլիս	28.4	25.6	2.8	7.8	13	-5.2
Օգոստոս	29.3	24.9	4.4	6.5	9	-2.5
Սեպտեմբեր	25.0	20.3	4.7	1.0	9	-8.0
Հոկտեմբեր	13.0	12.9	0.1	34.3	31	3.3
Նոյեմբեր	7.3	5.9	1.4	82.7	24	58.7
Դեկտեմբեր	0.4	-0.5	0.9	20.0	26	-6.0
Միջին տարեկան	12.2	11.6	0.6	284.1	307	-22.9

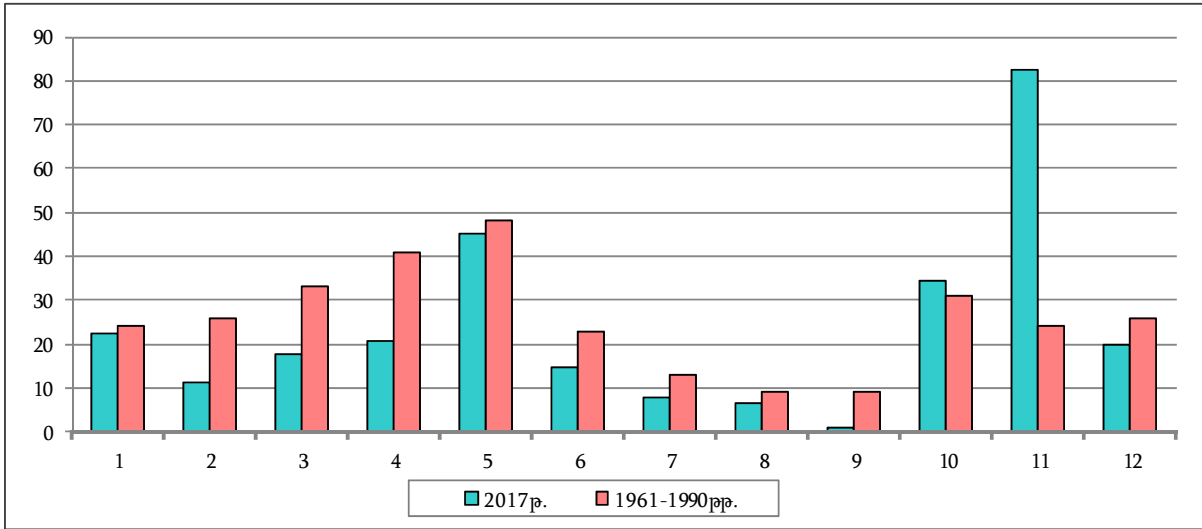
Օդի միջին ամսական ջերմաստիճանը ք.Երևանում, 2017թ.

°C

Տեղումների միջին ամսական քանակը ք. Երևանում, 2017թ.

մմ

Վտանգավոր օդերևութաբանական երևույթները, 2017թ.

Երևույթի անվանումը	Բնութագիրը	Չափանիշը	Դեպքերի քանակը, միավոր
Ուժեղ մառախուղ	տեսանելիությունը	≤ 50 մ	43
Ուժաղ քամի	արագությունը	≥ 25 մ/վրկ	14
Խոշոր կարկուտ	տրամագիծը	≥ 20 մմ	5
Ուժեղ անձրև	քանակը	≥ 30 մմ/12 ժամ	7
Ուժեղ ձյուն	քանակը	≥ 20 սմ/12 ժամ	3
Սաստիկ շոգ	ջերմային ալիք	հովտային շրջաններում՝ ≥ +40°C	14
		նախալեռնային շրջաններում՝ ≥ +35°C	
		լեռնային շրջաններում՝ ≥ +32°C	
Ուժեղ բուք	արագությունը	≥ 10 մ/վրկ, 12 ժամ տևողությամբ, ≤ 50 մ տեսանելիությամբ	2
Ընդամենը			88

Սևանա լճից բացթողումներն ըստ տարիների և լճի մակարդակի տատանումներն ըստ ամիսների, 2013-2017թթ.

Ջրի բացթողումները, մլն. խոր. մ	Ջրի մակարդակի նիշը տարեկապի, մ	Լճի մակարդակը և ամսական տատանումները												Ջրի մակարդակի նիշը տարեկապի, մ	Ջրի մակարդակի տատանումները տարեկապի համեմատ, մմ	
		ամսական տատանումները նախորդ ամսվա համեմատ, մմ														
		հունվար	փետրվար	մարտ	ապրիլ	մայիս	հունիս	հուլիս	օգոստոս	սեպտեմբեր	հոկտեմբեր	նոյեմբեր	դեկտեմբեր			
2013	169.95	1 900.10	-1	+4	+5	+12	+20	+9	-6	-15	-8	-8	-3	-3	1 900.16	+6
2014	269.63	1 900.16	-	+4	+4	+11	+15	-	-5	-16	-6	-7	-2	-1	1 900.13	-3
2015	167.74	1 900.13	-1	+1	+4	+16	+19	+4	-10	-12	-8	-1	-2	-4	1 900.19	+6
2016	167.13	1 900.19	+3	+6	+5	+12	+22	+10	-5	-8	-8	-5	-2	-3	1 900.46	+27
2017	266.76	1 900.46	-1	+2	+5	+17	+19	-	-10	-13	-12	-5	-3	-3	1 900.42	-4

5.5.2. Հիդրոոդերևութաբանական պայմանները Հայաստանում 2018 թվականի հունվարին: Ըստ ՀՀ արտակարգ իրավիճակների նախարարության «Հիդրոոդերևութաբանության և մթնոլորտային երևույթների վրա ակտիվ ներգործության ծառայություն» ՊՈԱԿ-ի տրամադրած տեղեկատվության, 2018թ. հունվարին հանրապետությունում օդի ամսական միջին ջերմաստիճանը եղել է նորմայից բարձր 5-8 աստիճանով, ՀՀ Սյունիքի և Տավուշի մարզերում՝ 2-4 աստիճանով:

Օդի միջին ամսական և տասնօրյակային ջերմաստիճաններն ու շեղումները 1961-1990թթ. համապատասխան նորմաներից ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2018թ. հունվար

	Միջին ջերմաստիճանը և շեղումը նորմայից, °C									
	ամսական միջին				առաջին տասնօրյակ		երկրորդ տասնօրյակ		երրորդ տասնօրյակ	
	գրանցված	շեղում	առավելագույն	նվազագույն	գրանցված	շեղում	գրանցված	շեղում	գրանցված	շեղում
ք.Երևան	+1.6+2.9	+5.3+6.1	+6.5+7.7	-0.2+0.2	+2.0+3.4	+5.0+5.6	+1.9+2.7	+5.2+6.4	+1.5+2.2	+5.1+6.2
Արագածոտն (լեռներ)	-2.1-1.5	+5.6+7.6	-0.4+0.8	-8.5-6.9	-4.5-3.1	+3.0+5.4	-4.3-4.0	+3.2+5.0	-5.7-4.3	+2.8+5.2
Արագածոտն (նախալեռներ)	+2.2	+5.8	+7.1	-1.5	+2.5	+6.1	+1.9	+5.4	+1.8	+4.9
Արարատ	+1.9+2.2	+5.3+5.7	+7.0+8.4	-1.5-1.4	+2.6+2.8	+5.5+5.9	+2.3+2.7	+5.8+6.5	+1.2+2.2	+5.2+6.6
Արմավիր	+2.0	+6.5	+7.7	-2.2	+2.4	+5.3	+1.8	+5.9	+1.6	+6.1
Գեղարքունիք	-2.1+1.3	+4.7+7.1	-1.8+2.3	-10.3-4.3	-6.1-0.9	+1.4+6.4	-4.5-2.0	+2.0+5.6	-5.0-2.8	+2.0+5.6
Լոռի	+0.9+2.5	+2.7+5.6	+3.9+6.3	-6.2-2.1	+0.3+3.4	+0.1+4.6	-1.7+0.5	-1.7+3.7	-2.5+0.9	0+3.0
Կոտայք	-1.4+1.9	+6.2+7.1	+1.1+4.8	-6.9-2.3	-2.2-1.5	+4.1+4.2	-2.7+0.5	+3.9+5.1	-3.8-3.4	+4.0+4.7
Շիրակ	-3.6-0.8	+6.3+8.5	-2.5+1.8	-10.3-5.5	-6.5-2.3	+3.5+5.0	-6.0-2.2	+4.4+6.7	-7.9-2.8	+3.4+7.1
Սյունիք (հովիտներ)	+2.7+5.8	+2.1+4.2	+9.4+9.5	-2.3+2.6	+3.9+6.6	+3.0+4.9	+1.8+5.7	+1.5+4.6	+1.0+4.3	+0.5+3.5
Սյունիք (նախալեռներ)	+0.2+2.5	+3.0+4.7	+3.6+6.1	-6.1-2.0	-0.6+2.3	+1.9+3.6	-2.8+1.1	+1.0+2.9	0+2.7	+1.2+3.2
Վայոց ձոր (լեռներ)	-1.9	+5.8	+0.5	-7.5	-3.8	+1.3	-4.2	+2.2	-5.3	+1.3
Վայոց ձոր (նախալեռներ)	+2.3	+5.1	+8.7	-0.9	+2.3	+4.7	+2.7	+5.4	+1.9	+5.2
Տավուշ	+2.1+3.6	+2.0+5.1	+6.1+7.1	-2.7-0.2	+2.8+4.2	+1.8+4.0	+0.2+2.0	-0.7+1.7	+0.5+2.8	+1.7+2.8

Օդի առավելագույն և նվազագույն ջերմաստիճաններն ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2018թ. հունվար

	Առավելագույն ջերմաստիճանը			Նվազագույն ջերմաստիճանը		
	դիտակայանի տեղադրման վայրը	դիտման օրերը	°C	դիտակայանի տեղադրման վայրը	դիտման օրերը	°C
ք.Երևան	Զվարթնոց	19	+15 ¹	Երևան/Աէրո	29	-6
Արագածոտն	Աշտարակ	01, 19	+12	Ապարան	29	-20
Արարատ	Արտաշատ	19	+14 ¹	Արարատ	09	-6
				Արտաշատ	23	
				Ուրցաձոր	29	
Արմավիր	Արմավիր	20	+14	Արմավիր	10, 23	-7
Գեղարքունիք	Մասրիկ, Մարտունի, Գավառ	01	+8	Մասրիկ	04	-20
Լոռի	Օձուն	21	+12	Տաշիր	30	-16
Կոտայք	Եղվարդ	01	+7	Հրազդան	29	-16
Շիրակ	Գյումրի	01	+7	Աշոցք	29	-28
Սյունիք	Կապան	12, 21	+18 ¹	Միսիան	29	-19
	Մեղրի	19				

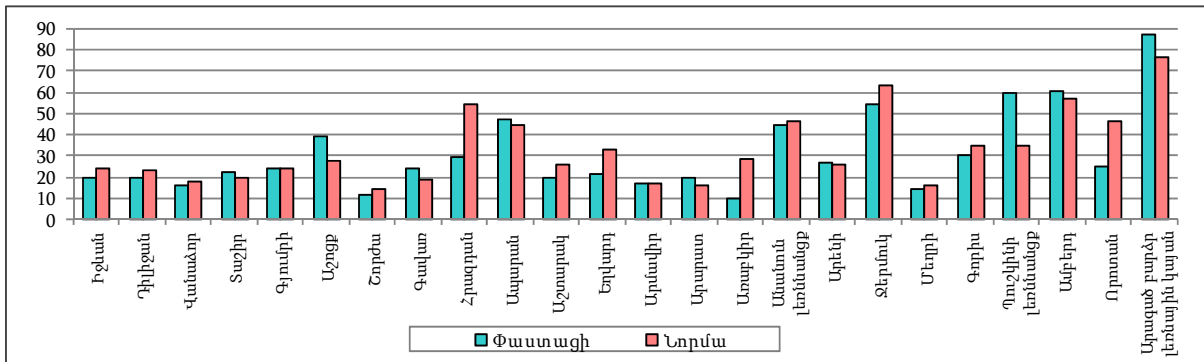
¹ Գերազանցել է երբևէ գրանցված արժեքները:

5.ՍՈՑԻԱԼ-ԺՈՂՈՎՐԴԱԳՐԱԿԱՆ ՀՍՏՎԱԾ

	Առավելագույն ջերմաստիճանը			Նվազագույն ջերմաստիճանը		
	դիտակայանի տեղադրման վայրը	դիտման օրերը	°C	դիտակայանի տեղադրման վայրը	դիտման օրերը	°C
Վայոց ձոր	Արենի	10-13, 19, 21-23	+12	Ջերմուկ	29	-16
Տավուշ	Բագրատաշեն	20	+14	Դիլիջան	29	-11
	Իջևան	23, 31				

Տեղումների քանակներն ու նորմաներն ըստ դիտակայանների, 2018թ. հունվար

սմ

Ձյան ծածկի միջին տասնօրյակային բարձրություններն ու 1961-1990թթ. նորմաներն ըստ դիտակայանների, 2018թ. հունվար

սմ

	Առաջին տասնօրյակ		Երկրորդ տասնօրյակ		Երրորդ տասնօրյակ	
	փաստացի	նորմա	փաստացի	նորմա	փաստացի	նորմա
Իջևան	-	2	0.3	2	-	3
Դիլիջան	0.1	4	0.15	4	1	6
Օձուն	-	3	1.2	3	1	5
Վանաձոր	0.1	6	0.7	7	1	9
Գյումրի	1.3	11	6.2	14	1	16
Աշոցք	10	26	23.1	29	41	36
Շորժա	0.3	3	0.2	4	1	6
Գավառ	4.7	7	2.5	9	3	10
Հրազդան	9.1	28	15.4	35	24	42
Ապարան	8.5	23	12.6	28	24	35
Եղվարդ	0.3	9	2.65	13	-	16
Արմավիր	-	3	0.1	4	-	5
Արարատ	-	3	-	4	-	4
Երևան	-	5	0.1	7	-	10
Անանուն լեռնանցք	18.6	26	20.2	31	22	35
Արենի	-	4	-	5	-	7
Ջերմուկ	38.6	37	42.4	46	49	55
Մեղրի	-	1	0.1	2	-	2
Գորիս	-	4	2.9	6	5	6
Պուշկինի լեռնանցք	16.7	5	6.8	6	11	7
Ամբերդ	13.3	40	26.6	49	56	58
Որոտանի լեռնանցք	60.0	52	67.4	61	70	65
Արագած բարձր լեռնային կայան	126.0	101	134	105	168	113

Վտանգավոր օդերևութաբանական երևույթներ, 2018թ. հունվար

Մարզ/դիտակայան	Դիտման օրերը	Երևույթի անվանումը	Բնութագիրը	Չափանիշը	Փաստացի
Արագածոտն/Ապարան	05	ուժեղ մառախուղ	տեսանելիություն	≤50 մ	50 մ
Շիրակ/Արթիկ	06	ուժեղ մառախուղ	տեսանելիություն	≤50 մ	50 մ
Արարատ/Արտաշատ	12	ուժեղ մառախուղ	տեսանելիություն	≤50 մ	50 մ
Արագածոտն/Ծաղկահովիտ	19	ուժեղ քամի	արագություն	≥25 մ/վրկ	25 մ/վրկ
Շիրակ/Գյումրի	20	ուժեղ քամի	արագություն	≥25 մ/վրկ	25 մ/վրկ
Վայոց ձոր/Ջերմուկ	20	ուժեղ մառախուղ	տեսանելիություն	≤50 մ	50 մ
Արարատ/Արարատ	23	ուժեղ մառախուղ	տեսանելիություն	≤50 մ	40 մ

Գետերի ջրերի միջին ամսական ելքերը, 2018թ. հունվար

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Գետ	Դիտակետ	Ջրերի միջին ամսական ելքերը		
			փաստացի, մ ³ /վրկ	նորմա, մ ³ /վրկ	շեղումը նորմայի նկատմամբ, %
Հյուսիսային	Փամբակ	Վանաձոր	2.89	3.29	87.8
	Դեբեդ	Այրում	13.90	14.80	93.9
	Ջորագետ	Գարգառից ներքև	6.61	7.32	90.3
	Աղստև	Իջևան	3.40	3.14	108.3
Ախուրյանի	Ախուրյան	Ախուրիկ	5.07	5.84	86.8
Հրազդանի	Քասախ	Վարդենիս	0.57	0.46	123.9
	Հրազդան	Հրազդան	2.36	2.83	83.4
Սևանի	Ջկնագետ	Ծովագյուղ	0.39	0.20	195.0
	Մասրիկ	Ծովակ	3.01	2.54	118.5
	Մարտունի	Գեղհովիտ	0.68	0.74	91.9
	Արգիճի	Վերին Գետաշեն	3.16	2.29	138.0
	Գավառագետ	Նորատուս	2.47	2.97	83.2
Արարատյան	Ազատ	Գառնի	1.64	3.07	53.4
	Վեդի	Ուրցաձոր	0.83	0.75	110.7
	Արփա	Ջերմուկ	2.09	2.54	82.3
Հարավային	Մեղրիգետ	Մեղրի	0.99	0.91	108.8
	Ողջի	Կապան	1.61	1.41	114.2
	Որոտան	Գորհայք	2.03	1.99	102.0

Ջրամբարների լցվածությունը, 2018թ. հունվարի վերջի դրությամբ

	Ջրամբարի ընդհանուր ծավալը, մլն. մ ³	Փաստացի լցվածությունը	
		ընդամենը, մլն. մ ³	ընդհանուր ծավալի նկատմամբ, %
Ախուրյանի	525.0	142.0	27.0
Արփի լճի	105.0	13.4	12.8
Ազատի	70.0	22.5	32.1
Ապարանի	91.0	15.5	17.0

Սևանա լճի մի քանի ցուցանիշներ, 2018թ. հունվար

	Ափամերձ գոտու ջրի միջին ամսական ջերմաստիճանը, °C	Ջրի հայելու մակերեսն ամսվա վերջի դրությամբ, կմ ²	Ծավալն ամսվա վերջի դրությամբ, մլրդ. մ ³
Մեծ Սևան	3.7	939.41	24.00
Փոքր Սևան	2.9	338.24	14.06

Սևանա լճի մակարդակի նիշը

Ամսաթիվ	Մակարդակի նիշը, մ	Տարբերությունը	
		նախորդ ամսվա համեմատ, սմ	նախորդ տարվա նույն օրվա համեմատ, սմ
31.01.2018թ.	1 900.41	-1	-4
31.12.2017թ.	1 900.42	-3	-4
30.11.2017թ.	1 900.45	-3	-4

5.ՍՈՑԻԱԼ-ԺՈՂՈՎՐԴԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՎԱԾ

Արփա-Սևան ջրատարով Սևանա լիճ մուտք գործած ջրի ծավալը
(ներառյալ ջրատարի հատվածքով ստորերկրյա ներհոսքը)

մլն. մ³

	Ընդամենը	
Հունվար		2.852
Տարեակգրից		2.852

Աթարբեկյան ՀԷԿ-ի ուղղաթեք ջրանցքով Սևանա լճից
բաց թողնված ջրի ծավալը

մլն. մ³

	Ընդամենը	
Հունվար		-
Տարեակգրից		-